

AGDER FYLKESKOMMUNE

ÅGERØYA

UTHAVNKARTLEGGING_ENKEL LANDSKAPSANALYSE

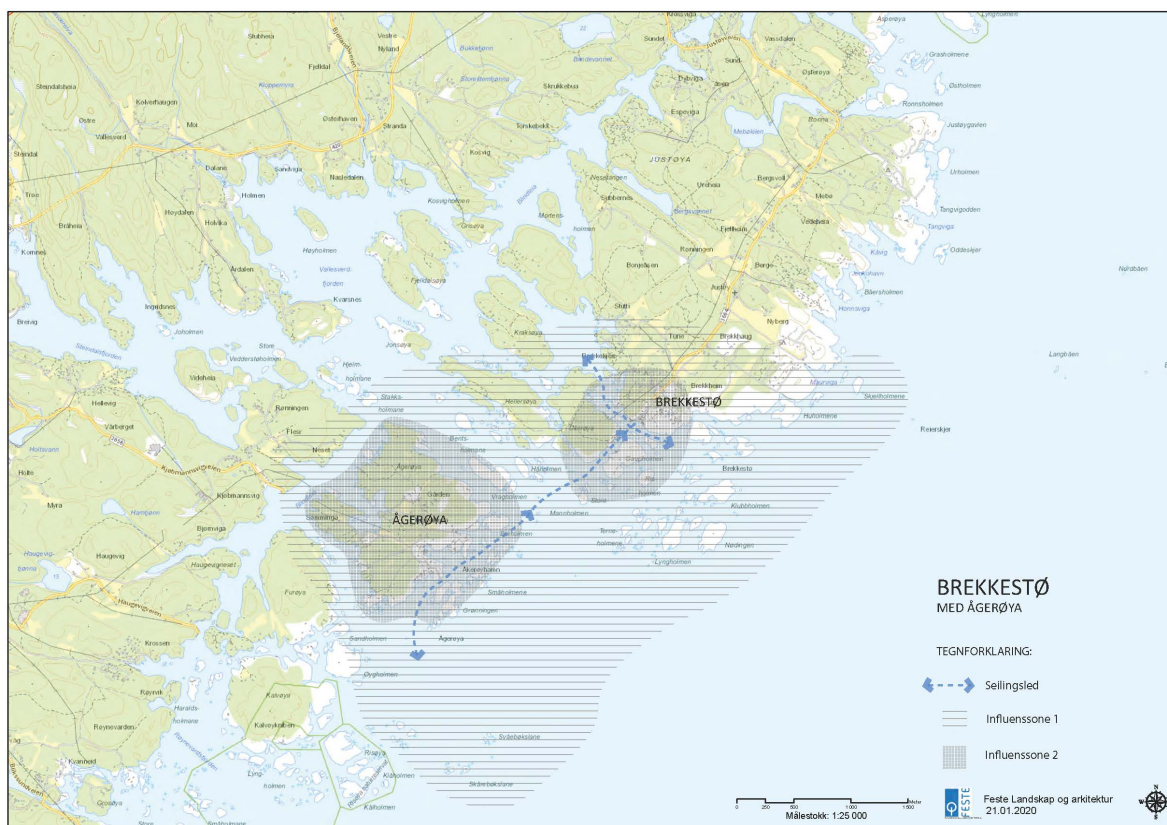

FESTE LANDSKAP ARKITEKTUR
30.04.2020

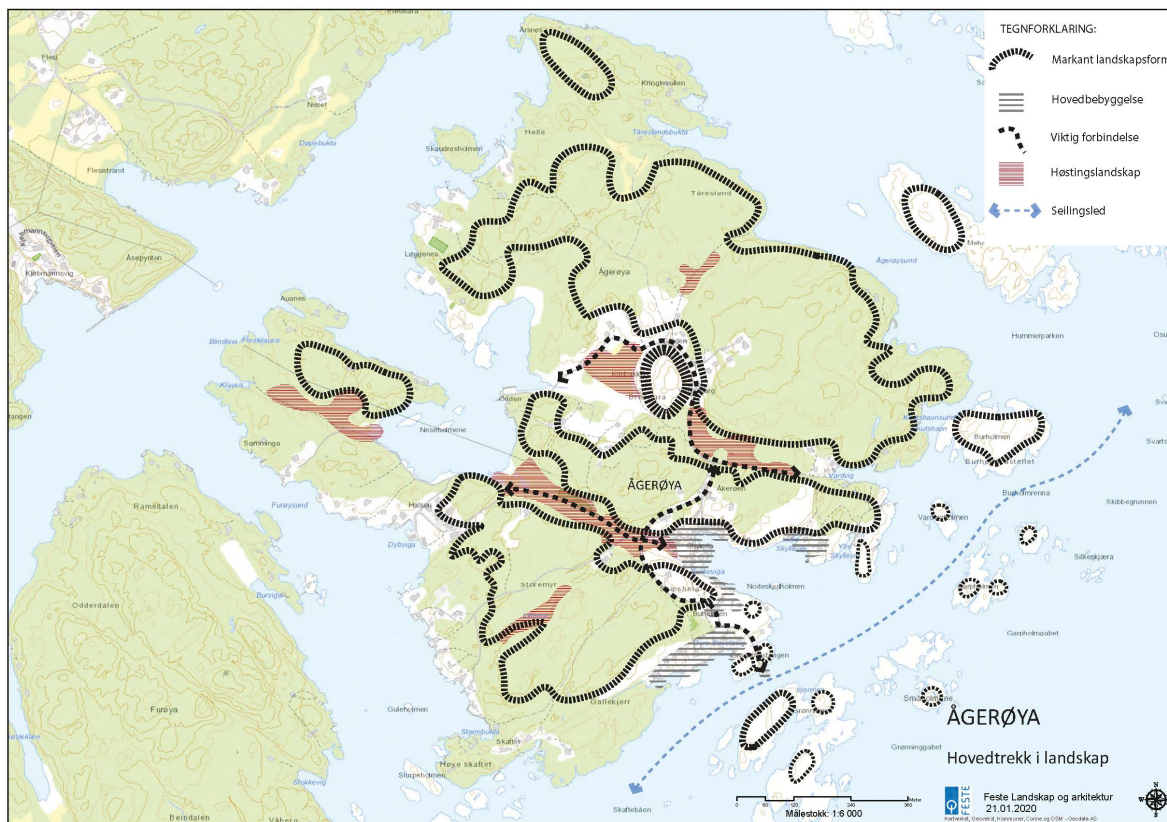
ÅGERØYA

Uthavna Ågerøya ligger utenfor Lillesand. Den store øya skiller seg ut fra mange av de andre uthavnene med sin størrelse, skjermet havn i syd og skjermet havn i nord, store skogsområder og utmark og sammenhengende høstingslandskap med to gårder sentralt på øya. Utenfor uthavna ligger småøyer og holmer som en krans som skjermer mot storhavet.

Det spesielle med Ågerøya er størrelsen, mangfoldet over hele øya, levende landbruksdrift og lesbarhet som tydelig uthavn i bukta mot skipsleden. Samtidig er det fortsatt relativt mange fastboende. Etter å ha vært krongods var øya under Grevskapet i Larvik, senere har det vært mangfoldig aktivitet i uthavna. Spesielt er det også med en relativt stor besetning med melkekyr pga. at øya hadde og har gode forutsetninger for jordbruksdrift.

Med influenssone menes det landskapet som er viktig for møtet med og opplevelsen av uthavna med tilkomst fra sjøen. Influenssone 1 er det store landskapet man seiler inn gjennom. Influenssone 2 er landskapsrammene rundt selve uthavna

Kartet er en illustrasjon av hvilke landskapstrekk som preger stedet

Tabell _ Fastsetting av landskapskarakter

Sjekkliste for fastsetting av landskapskarakter ÅGERØYA		
Forhold ved landskapet	Beskrivelse:	Betydning for landskapskarakter (stor-liten)
Landskapets innhold		
Landformer Sjø og vassdrag	Ågerøya består av 2 framtrædende landskapsformasjoner i nordsyd retning, med et tydelig smalere midtparti som binder øya sammen.	Stor
Vegetasjon	Edelløvskog, noe eikeskog og furuskog.	Middels
Arealbruk og bebyggelse	Den eldste bebyggelsen er rundt gården og i uthavna mot havet på strekningen Øvre Sørversvig til Vardvig. Noen hus fra 1700-tallet, men de fleste er fra 1800-tallet. Hytter fra 1900-tallet.	Middels

Kulturhistorien i landskapet	På den gjestmilde Ågerøya har det vært folk siden steinalderen. På 1600-tallet kjenner en til den første faste bosettingen. I 1692 ble øya overdradd fra Kong Christian V til stattholderen i Norge, Grev Ulrich Fredrik Gyldenløve i Larvik. I 1797 overtok oppsynsmann Lindeberg øya. I uthavnas glanstid var det et lite skipsverft, styrmannskole, skole, bibliotek, skomaker, landhandleri og meieri. På den tida var det hele 43 melkekuer på øya. Et betydelig antall. Det var også en rekke losere på øya og tømmereksport på egne skuter. På slutten av 1800-tallet var det en befolkning på 370. I dag er det fortsatt 40 fastboende.	Stor
Kulturelle referanser	Gabriel Scott, Vihelm Krag og Odd Børretzen er vesentlige kulturpersonligheter knyttet til øya. Dybviga, Skipsheia, Åkerøen, Varvig og Gården er viktige stedsnavn.	Middels
Romlig - estetiske forhold	Uthavna danner en vakker og godt skjermet havn med god seilingsled. Ågerøya endrer seg fra et rolig landskap rundt Blindleia til et storskala og mektig landskap på utsida. Det er mange kvaliteter i omgivelsene, bygninger, hager, brygger, kulturlandskap og stor grad av helhet.	Stor
<i>Endrings- og vedlikeholds-prosesser</i>		
Aktive naturprosesser	Havstigning. Fremtidig utfordring for sjøhus og boliger mot havna.	stor
Jord- og skogbruk, fiske, annet bruk av utmark	Det er et aktivt høstingslandskap sentralt på øya, noe som gir et fortsatt jordbruksdrift og produksjon, samtidig som det gir opplevelseskvaliteter.	Middels
Bygge- og anleggsvirksomhet, Transport	Sjøtransport.	Middels
<i>Sammenhenger og brudd</i>		
Geografiske og romlige	Uthavna er tydelig, fattbar, innholdsrik, men også svært helhetlig.	Stor
Funksjonelle	Sjøsida med brygger, naust, bebyggelse og hager.	Middels

Historiske	Brygger, naust, skipsverft, tidligere virksomhet som skole, dagligvarehandel, losstasjon, post, hager, jordbrukets kulturlandskap og bebyggelse.	
<i>Nøkkelelementer</i>		
Naturskapte nøkkelelementer	Havet, fjorden, sundet, småbukter og vegetasjon.	Middels
Menneskeskapte nøkkelelementer	Brygger, fortøyningsbolter, hager, jordbrukets kulturlandskap, natursteinsmur og trapper, og bebyggelse.	Middels
<i>Landskapskarakter:</i>		
<i>Fortellinga (det spesielle ved denne uthavna):</i> Uthavna Ågerøya ligger utenfor Lillesand. Den store øya skiller seg ut fra mange av de andre uthavnene med sin størrelse, skjermet havn i syd og skjermet havn i nord, store skogsområder og utmark og sammenhengende høstingslandskap med to gårder sentralt på øya. Utenfor uthavna ligger småøyer og holmer som en krans som skjermer mot storhavet. Det spesielle med Ågerøya er størrelsen, mangfoldet over hele øya, autensiteten og lesbarheten som en tydelig uthavn. Samtidig er det fortsatt relativt mange fastboende. Etter å ha vært krongods var øya under Grevskapet i Larvik, senere en mangfoldig aktivitet i uthavna. Spesielt er også en relativt stor besetning med melkekyr pga. at øya hadde gode forutsetninger for jordbruksdrift.		
  <i>Den tette bryggebebyggelsen på østsida av øya og gårdsbebyggelsen og høstingslandskapet på vestsida</i>		

Tabell_ Verdivurdering landskapsbilde

Verdivurdering delområde						
Verdikriterier	*	**	***	****	*****	Begrunnelse
Mangfold og variasjon				x		Mangfold og variasjon, gjennomgående over hele øya.
Tidsdybde og kontinuitet				x		Tydelig uthavn. Mye av bebyggelse med tilhørende anlegg har tidsdybde og kontinuitet.
Helhet og sammenheng					x	Helheten og sammenhengen er svært godt inntakt.
Brudd og kontrast			x			Brudd og kontrast er størst mellom innsida mot Blindleia og utsida mot havet.
Tilstand og hevd					x	Tilstand og hevd er svært god
Inntrykkstyrke og utsagnskraft				x		En slående og opplevelsesrik uthavn, miljøet, stedet, landskapet, kulturlandskapet, beliggenhet og landskapet
Lesbarhet				x		Tydelig og lesbar uthavn.
Tilhørighet og identitet				x		Uthavna har åpenbart en klar identitet
Oppsummering						
Styrker: Uthavna, men også mye av øvrig bebyggelse på øya har autentisk og opprinnelig bygningsmiljø, brygger og hager. 40 fastboende. Høstingslandskap som holdes i hevd. Svakheter: Med bare en eller noen få som driver aktivt jordbruk kan videre drift være utsatt. Muligheter: Sterk stolthet og bevissthet om stedets historie og identitet som uthavn. Trusler: Gjengroing dersom gårdsdrift opphører. Endringer i eksisterende bebyggelse og ny bebyggelse med dårlig stedtilpassing.						